

F. t. l. vedr. miljøbeskyttelse og forskellige andre love

holder betingelserne for at tillægge en overtrædelse gentagelsesvirkning.

Regeringen finder på den baggrund, at bødeniveauet bør skærpes gennem lovgivningsmæssige tiltag. Det foreslås derfor, at der i § 110 i miljøbeskyttelsesloven indsættes en bestemmelse om, at der ved udmåling af straf skal lægges vægt på miljøbeskyttelseslovens formål i § 1 og om, at det skal anses som en skærpene omstændighed, hvis overtrædelser er begået som led i udøvelse af erhverv.

Det vurderes, at der er behov for vejledende bødeniveauer for overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven.

Alle de nedenfor foreslåede bødeniveauer skal betragtes som vejledende for overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, hvor der ikke er sket nævneværdig skade på miljøet, hvor der i øvrigt ikke foreligger skærpene eller formildende omstændigheder og hvor der ikke er sket konfiskation eller udmålt en skønsmæssig bøde svarende hertil efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, jf. nedenfor.

Spørgsmålet om, hvilken bøde der skal udmåles i den enkelte konkrete sag, vil fortsat bero på domstolens samlede vurdering af sagens omstændigheder. Det betyder, at der kan være grundlag for at udmåle bøder, der er højere eller lavere end de foreslåede bødeniveauer. Dette afhænger af, om der er skærpene eller formildende omstændigheder i den konkrete sag.

Efter regeringens opfattelse bør bødeniveauet for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, i førstegangstilfælde i almindelighed være på minimum kr. 5.000. Foreligger der skærpene omstændigheder ved overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, bør bødeniveauet i førstegangstilfælde i almindelighed være på minimum kr. 10.000.

Er der i forbindelse med en overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven opnået en økonomisk fordel, skal denne konfiskeres, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5. Konfiskationen bør efter regeringens opfattelse kombineres med en passende bøde. En passende bødestørrelse vurderes i almindelighed at være en fjerdedel af den opnåede økonomiske fordel. Dette svarer til domstolspraksis på dambrugsområdet, jf. Højesterets domme fra 2001 optrykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2001, s. 1046 og 1056. Regeringen finder i tillæg hertil, at bøden i almindelighed som minimum bør svare til lovforslagets vejledende bødeniveauer.

Anden gang, der sker en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, finder regeringen, at der i almindelighed bør ske en fordobling af det vejledende bødeniveau.

Det er regeringens holdning, at der bør udmåles en ensartet bøde, uanset om der er tale om landbrugets eller industriens overtrædelser.

Det er regeringens opfattelse, at det må kunne forventes, at de foreslåede vejledende bødeniveauer for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af § 110, stk. 3, vil få en afsmittende virkning på udmålingen af straf for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Der er ikke med lovforslaget tilsigtet nogen ændring af Miljøstyrelsens vejledning om håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven. Det er altid en konkret vurdering, om en sag er egnet til strafferetlig forfølgning ved domstolene. Uvæsentlige og bagatelagtige sager bør således normalt ikke politianmeldes, med mindre særlige forhold gør sig gældende. Langt de fleste sager i forbindelse med tilsyn og håndhævelse bør og kan klares ad administrativ vej. Tilsynsmyndigheden bør således altid overveje, om administrative midler er tilstrækkelige og egnede til at standse et ulovligt forhold.

Det er ikke formålet med lovforslaget at anbefale politianmeldelse af alle simpelt uagtsomme overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Omvendt bør simpelt uagtsomme overtrædelser, der f.eks. har medført skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor, efter omstændighederne strafforfølges.

I nogle sager, som Miljøministeriet har kendskab til, kan det give anledning til tvivl, om en given overtrædelse burde have været strafsanktioneret efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, i stedet for miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1. At den anvendte strafefhjæmmel i disse sager har været miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, kan bl.a. skyldes de vanskeligheder, der er forbundet med at bevise, at der foreligger grov uagtsomhed eller forsæt og at der samtidig er sket skade på miljøet eller har været fare herfor eller at handlingen er begået med økonomisk vinding for øje. Med det vejledende bødeniveau sikres, at sanktionen i denne type sager – uanset at de dømmes efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1 – er mærkbar og har en præventiv effekt. Det anbefales som hidtil, at påstand om bøde sker efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, frem for miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, hvis betingelserne herfor er til stede.